

The image features a large, stylized logo for 'South Devons' in a dark brown, serif font. Below it, the words 'PRIME BEEF' are written in a smaller, red, serif font. The logo is set against a background of a pastoral scene with several brown and black cows in a field. A large, light-colored, stylized 'S' and 'D' are visible behind the text. The top left corner has a large orange curved shape. In the upper right, there is a faded, light blue image of a group of cows.

South Devons

PRIME BEEF

Attie du Plessis

Posbus 313 | Coligny 2725

Tel: 018 673 2180 | Sel: 082 891 0707

ADUVON

SOUTH DEVONS

If you can't buy them, you breed them!

AC 00204

VRYBURG SKOU 2006 - OPPERSTE KAMPIOEN DOUBBELDOEL

HOOGTEPUNTE (2005-2006)

1. 4 KOEIE KRY BESTE PRODUSERENDE TOEKENNINGS
ALMAL UIT DIE ADUVON KUDDE
2. FARMERS WEEKLY / LNR BESTE ELITE KOEI VIR 2005
3. 1STE NAGESLAG OP DIE GROND VAN DIE AUSTRALIESE
BUL TORR DOWN HERMES.
4. SUKSESVOLLE EMBRIOSPOEL PROGRAM MET VAN DIE
BESTE 2 KOEIE IN DIE KUDDE.

AC 0447 - ADUVON SAGGEUS

VRYBURG SKOU 2006 - JUNIOR KAMPIOEN - HOU HOM DO!

Inhoud

SD SOUTH DEVONS PRIME BEEF

South Devon
Beestelersgenootskap van Suid-Afrika
Cattle Breeders' Society of South Africa

Posbus/PO Box 9777
Bloemfontein 9300
Tel: 051 430 2455
Faks/Fax: 051 448 4220
E-pos/E-mail: sdevon@studbook.co.za
Webblad/Website:
<http://studbook.co.za/society/southdevon/>

PRODUKSIE VAN JOERNAAL

Charmainé Alberts
Ontwerp & Bemerkingsdienste
Posbus 328 Brandfort 9400
Tel/Faks: (051) 821 1783
palberts@telkomsa.net
Ontwerp deur: Caria Vermaak
Arleen Wiese

Contents

Artikels / Articles

Inleiding/Introduction	4
South Devons - Hoekom nie?	6
Inheritance of the polled trait in beef cattle	10
Waarom 'n geregistreerde bul?	15

Advertensie / Advertisements

Aduvon	IFC
Andiro	IBC
Bellary	21
BKB-Louwid	OBC
LNR	19
Magpela	14
Nieubaden	5
Telwiedré Voere	20
Theo Goosen	9
Van Zyl Vleis	9
Winston	12 & 13

Inleiding Introduction

Die South Devon Telersgenootskap het die afgelope aantal jare 'n positiewe groei in beesgetalle ondervind en hierdie tendens duur steeds voort. Die aanvraag na South Devon bulle is huidiglik groter as die beskikbare aanbod en dit is 'n bewys dat die ras steeds sy rol en plek in die vleisbeesbedryf in Suid Afrika het. Die vraag na South Devon vroulike diere (en South Devon kruisras koeie) is besonder hoog.

Met die jare het mense, raspolitiek en telingstendense gekom en gegaan, terwyl die fundamentele beginsels van beesvleisproduksie en vleisbeesteling grootliks onveranderd gebly het. Die inherente goeie eienskappe van South Devons wat die ras oor die jare so gewild gemaak het, is vandag steeds relevant. Die Genootskap poog deurgaans om deur middel van moderne tegnologie en weldeurdragte teel doelwitte, South Devon genitika beskikbaar te stel wat tot 'n verhoging in produktiwiteit en winsgewendheid in kommersiële vleisbeeskuddes sal lei.

Ek wil graag al ons South Devon telers bedank wat met entoesiasme aan hierdie publikasie deelgeneem het. Baie dankie aan die outeurs van artikels vir hierdie publikasie wat u weg oopgesien het om u kennis en ervaring met ons te deel. Besondere dank aan ons twee borge naamlik BKB-Louwid (Dawid Botha) en Telwiedré Voere (Ters Pretorius) vir u aandeel om hierdie publikasie moontlik te maak. Ek hoop van harte dat u die vrugte van u betrokkenheid by ons ras sal pluk.

Indien jy van South Devon beeste hou en jy soos ons almal dit ook geniet om met hulle te boer, of indien jy net belangstel in South Devon beeste en graag meer wil weet, dan is hierdie publikasie spesiaal vir jou!

Dan Kriek

The South Devon Cattle Breeders' Society has shown a positive growth in cattle numbers during the past few years and this trend is still continuing. The demand for South Devon bulls is currently greater than the available supply and bears testimony to the fact that the breed still has its role and place in the South African beef cattle industry. The demand for South Devon female animals (as well as South Devon crossbred cows) is exceptionally high.

During years gone by, people, breed politics and breeding trends have come and gone, while the fundamental principles of beef production and cattle breeding for the most part have remained unchanged. The inherent positive qualities of South Devons that contributed to making the breed so popular still remain relevant today. The Society and its members are constantly striving by means of implementing modern technology and well-considered breeding objectives, to make South Devon genetics available, that will lead to increased productivity and profitability in commercial beef cattle herds.

I would like to thank all of our South Devon breeders who so enthusiastically took part in this publication. Thank you to the authors of articles published in this publication, your willingness to share your knowledge and expertise is appreciated. A special word of gratitude to our two sponsors, BKB-Louwid (Dawid Botha) and Telwiedré Voere (Ters Pretorius) for making this publication possible. I sincerely hope you will reap the rewards due to your involvement with our breed.

If you are passionate about South Devon cattle and receive as much enjoyment from farming with them as we all do, or even if you are just interested in South Devon cattle and would like to know more, then this publication is especially for you!!

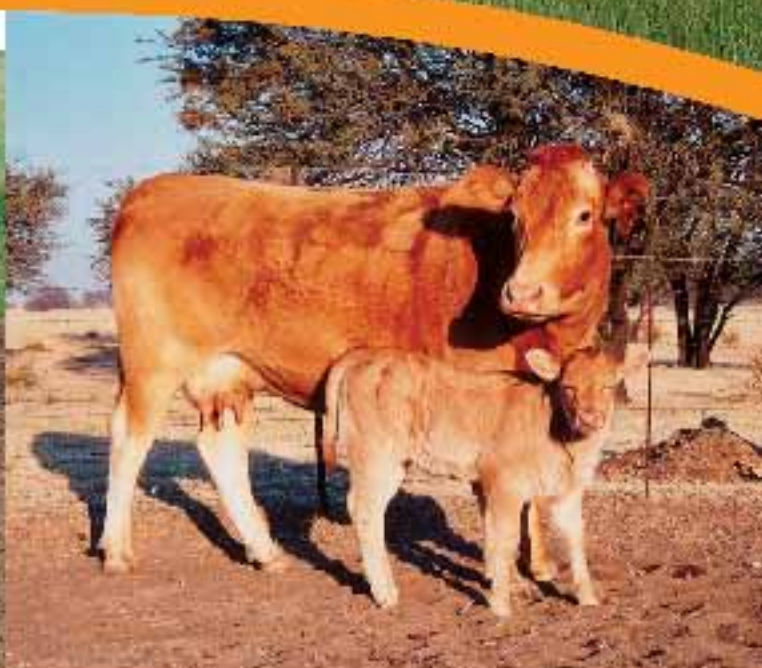
Dan Kriek

Nieuwbaden

South Devon Stoet

More meat ...
... more money

Besoekers altyd welkom

Tielman & Christine Nieuwoudt • Diamanddoorns • Posbus 641 • Schweizer-Reneke 2780
Sel: 082 524 8544 • tiel-man@lantic.net

SOUTH DEVONS HOEKOM NIE?

Deur Tielman Nieuwoudt

My betrokkenheid by South Devons strek oor 'n periode van 28 jaar. Dit is weliswaar 'n lang tyd, maar in "teeltaal" is dit kort. Oor die jare is daar dikwels gevra, "Hoekom boer jy met South Devons?"

Graag beantwoord ek hierdie vraag en nie noodwendig in volgorde van prioriteit nie, maar eerder dit wat vir my van ekonomiese belang is.

KLEUR / PIGMENT

South Devons is 'n Europese ras met 'n rooi-bruin kleur of skakerings van bruin. Hierdie is 'n baie aanvaarbare kleur vir die Suid-Afrikaanse beesboer en persentasiegewys maak dit die grootste deel van die nasionale kudde se kleurpatroon uit.

Oogkanker is veral 'n siekte wat voorkom onder Europese rasse wat min of geen pigmentasie om die oë het nie. South Devons is om die rede baie goed aangepas in ons toestande.

TEMPERAMENT

Die South Devon se rustige geaardheid maak van hom 'n ekonomiese ras om mee te boer. Minder kneusings na die slagpale kom voor en omdat minder ontwatering deur senuagtigheid plaasvind, verhoog die karkasgewig. Die rustige geaardheid is veral 'n bate as dit kom by hantering, veral onder ekstensiewe toestande. Probleme met diere wat weghardloop bestaan eenvoudig nie.

VRUGBAARHEID

Vrugbaarheid is sekerlik die mees ekonomiese faktor in enige beesboerdery. As die fabriek nie produseer nie, is daar niks om te verkoop nie.

Die gemiddelde tussenkalfperiode (TKP) van die ras as geheel, is tans 407 dae. Heelwat kuddes spog met TKP's van onder 400 dae. Die top 3 kuddes gedurende 2005 behaal TKP's van tussen 376 en 385 dae. Gemiddelde ouderdom met eerste kalwing (OEK) is 35 maande.

Alhoewel vrugbaarheid laag oorerfbaar is, streef telers van die Genootskap om die inherente vrugbaarheid van die ras te behou en uit te bou.

MELKPRODUKSIE

Genoegsame melkproduksie is een van die South Devons se grootste bates. Vleisproduksie sonder voldoende melk is uiters onproduktief.

Melkproduksie word weerspieël in die hoë speenmassa van South Devon kalwers op 205 dae. Afhangende van die omgewing, is massas vir bulkalwers van 260 tot 280kg nie ongewoon nie en selfs speenmassas van oor die 300kg word behaal.

Talle kommersiële telers en selfs stoettelers van sintetiese rasse gebruik South Devon bulle ten einde hul moederlyne se melkvermoë te verbeter. Wyle

prof Jan Bonsma het die opmerking gemaak dat die grootste fout wat hy begaan het in die ontwikkeling van die Bonsmara, was dat hy die South Devons oor die hoof gesien het.

MAKLIKE KALWING

Maklike kalwing by koeie is ononderhandelbaar vir enige kommersiële teler. Die keuse van die korrekte bul wat kalwingsgemak sal verseker, is van kardinale belang, veral by verse wat die eerste keer kalf. Deur voldoende aandag aan hierdie aspek te gee, sowel as aan sekere bouwvorm eienskappe by vroulike diere, byvoorbeeld 'n effense hangkruis, kan min tot geen kalfprobleme verwag word. Die gemiddelde geboortemassa vir South Devons gedurende die 2003 en 2004 kalfseisoene is 37.6kg en 37.3kg onderskeidelik.

GEHARDHEID EN AANPASBAARHEID

South Devons produseer in verskeie streke in ons land; van die warm Bosveld tot die koue Oos-Kaap. Deur die jare is geselekteer vir 'n kort, gladde haar South Devon. In die kouer dele is 'n haarkleed gedurende die winter nie ongewens nie, solank die dier net verhaar gedurende die lente. Zebo rasse met hul kort haar oorleef moeilik in die kouer dele.

Onder aanpasbaarheid kan ons ook na die raamgrootte van die ras kyk. Daar is weg beweeg van die grootraamtipe na die mediumraam tipe beeste. Die voedingsbehoeftes van mediumraam beeste is laer en produksie ook meer doeltreffend, veral onder ekstensiewe toestande.

GROEIVERMOË

Die South Devons was een van die eerste rasse wat meer as 2kg per dag tydens Fase C groeitoetse kon groei. Vandag is hierdie syfer baie algemeen by baie rasse. In onlangse groeitoetse behaal die South Devons tot 2,5kg per dag (GDT).

Hierdie vermoë maak South Devons en kruisings baie geskik vir die voerkraalbedryf in ons land. Die kalwers bereik op 'n vroeë ouderdom die ideale karkas gewig met net voldoende vetbedekking.

VOEROMSET

Dit is hier waar die South Devons van die beste syfers van alle rasse het. Die ras het dus die vermoë om met min voer baie kilogramme vleis te produseer. Die gemiddelde voeromset syfer vir South Devons by alle toetssentra, is ongeveer 6,2kg voer om 1kg vleis te produseer. Syfers van 4,8 tot 5,8kg is nie ongewoon nie.

Hier kan ons weer sien watter rol die ekonomie in beesboerdery speel. South Devons is ook nie kieskeurige vreters nie.

IDEALE KARKAS

Die South Devon karkas is voorwaar 'n slagter se droom. Die huidige graderingstelsel pas die South Devon ras baie goed. Goeie marmering en min vet is kenmerkend van die karkasse.

Uitslag persentasies van 60% en selfs hoër is ook nie ongewoon by South Devons nie.

KRUISTELING

South Devons pas uitstekend in by basies enige kruisteeltprogram. Die uitstaande vleis- en melkei-

enskappe van die ras word sterk oorgedra op sy nageslag en dit maak South Devon kruisverse uitstekende vervangingsverse en/of moederlyne.

South Devons kuis baie goed met die Afrikaner. Die goeie kenmerke van die Afrikaner, soos gehardheid, loopvermoë, raamgrootte en langslwend-

South Devon x Afrikaner tipe

South Devon x Brahman tipe

South Devon x Brahman tipe

South Devon x Beefmaster tipe

heid, gekruis met die ekonomiese eienskappe van die South Devon, lewer 'n uitsonderlike produk. Dit lewer verder beter melkproduksie vanaf veldweiding en maklike kalwing sonder toesig. Enkele ander voordele van die kruising:

- Meer parasiet bestand (veral bosluis) weens gladder haarkleed.
- Beter groeivermoë vanaf die veld.
- Medium na kleinraam kommersiële koeie met laer onderhoudsbehoefte.
- Kruisings is baie gesog by voerkraaleienaars weens die vinniger markgereedheid en beter gradering.

Met die Brahman kuis South Devons ook baie goed. Waar die kruising met die Afrikaner 'n rooi/bruin bees lewer, is daar geen vaste kleurpatroon by die Brahman kruising nie. Die "Briekwa" kleurpatroon met die Brahman is baie kenmerkend.

South Devons kan bykans met alle rasse gekruis word en vaar ook uitstekend as terminale kruis.

Hierdie is maar enkele aspekte wat van die South Devons 'n ekonomiese ras maak om mee te boer.

Ek sluit af met enkele aanhalings wat bekende veekundiges oor die ras te sê het.

"South Devons besit nagenoeg al die voortreflikhede wat van 'n vleisbees verlang word", Wyle Prof Cas Maree.

"Laasgenoemde ras, naamlik die South Devons, is op aanbeveling van Prof Jan Bonsma vir vinniger vordering ten opsigte van vrugbaarheid, melkproduksie, temperament en bouwvorm ingeskakel", Mnr Arthur de Villiers, voormalige President van die Bonsmara Telersgenootskap en huidige Bonsmara stoetteler.

Van Zyl Vleis

JOHSTEP SOUTH DEVONS

Groot- en Kleinhandel vleisverspreiding

Ons ondervinding in die slagbedryf laat ons teel met diere:

- met die regte bouwvorm
- met besondere hoë slagpersentasie
- met regte vetverspreiding
- hoë vrugbaarheid en lae geboortemassa

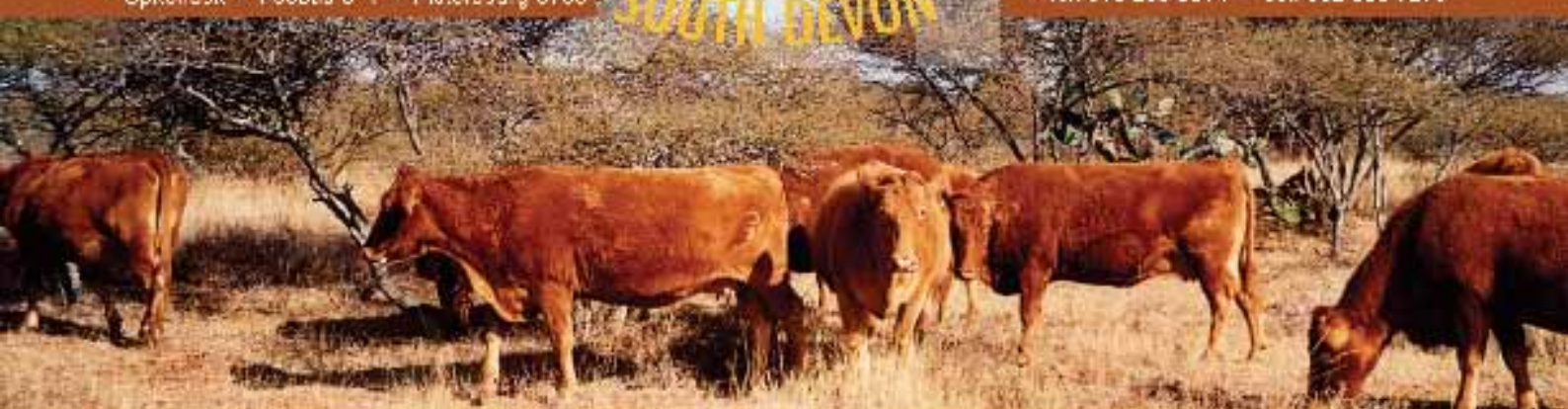
Vroulike diere uit Nieubaden stoet vir vrugbaarheid en aanpasbaarheid

tel/faks: 053 833 2322 | e-pos: anthon@absamail.co.za | Barrie 083 459 7616 | Gielie 082 441 1297

THEO GOOSEN
XIBIT
SOUTH DEVON
Theo Goosen
SOUTH DEVON

• Spitsboek • Posbus 81 • Pietersburg 0700

• Tel: 015 295 9014 • Sel: 082 990 7275

Geteel op Hartwater en Rooiwater veld!

INHERITANCE OF THE POLLED TRAIT IN BEEF CATTLE

Japie van der Westhuizen¹ & Esté van Marle-Köster²

¹ARC-LBD, Irene

²Department of Animal & Wildlife Sciences, University of Pretoria

Introduction

Most commercial producers for several reasons favour polled beef cattle. Polled cattle in feedlots take up less feeding space; there is less bruising and potential carcass damage. In a commercial production system polled cows are also preferred as dominant cows are less intimidating and makes for easier management. Dehorning can be done at a young age, but is not recommended for mature animals due to weight loss and practical management implications. Due to potential stress during dehorning, selection for the polled trait in a beef cattle herd is also a welfare friendly alternative.

Mode of inheritance

It is well-known that the polled gene is present in many beef and dual purpose breeds including the South Devons, in South Africa. In order to implement a strategy for selection of the polled trait we need to revisit the basic pattern of inheritance. As early as 1927 Auld proposed that all domesticated cattle were polled and horns developed as a mutation. Evidence of early drawings and artefacts indicate that there were polled cattle present during ancient Egypt, Greek and Roman times. The genes involved in the inheritance of the polled trait can be illustrated by using the following symbols P (polled) and p (horns) with possible phenotypes and genotypes as indicated in table 1.

Table 1: Phenotypes and genotypes for Polled and horned matings

Possible genotypes	Mating	Phenotype
PP – homozygous polled pp – homozygous horned Pp – heterozygous polled	PP X pp	100 % Pp – polled
	Pp X Pp	25% PP – polled 25 % Pp – polled 25% pp – horned
	PP X Pp	50% PP – polled 50% Pp – polled

It is clear from the table that the Polled gene is the dominant gene and if present will suppress the expression of the horned gene. The problem created by dominance is that we cannot distinguish between the homozygous polled and heterozygous polled animal in phenotype. A method is needed to identify the heterozygous animals (Pp) carrying the horned gene/allele, which is referred to as the recessive gene.

The inheritance pattern described here is generally accepted as the mode of inheritance with an additional two loci, working epistatic to this locus (epistases is an interaction between two or more loci (genes) influencing the phenotype of a single trait). These are the Scurs (Sc) locus and African horn locus (Ha) which are both sex-influenced (Georges et al. 1993). The frequency of horned offspring observed between crosses from purebred polled *Bos taurus* breeds and horned *Bos indicus* breeds, is probably due to the African horn gene. There appeared to be a higher frequency of the Ha allele in *Bos indicus* breeds. In the case of scur gene being present in the population, phenotypic status of polled and scurs should be accurately recorded in order to have success with test matings in identifying recessive genes. Scurs and horns may be very similar at a young age and status should be recorded for scurs/horns more than once during their lifetime, preferably at birth and weaning.

Selection for the polled trait

Selection for the polled trait in South Devon cattle would be an option due to the segregation of the gene in the larger population. The best strategy would be to select a known polled bull and keep accurate records of both horned and polled offspring and by way of following the trait in the pedigree establish which are homozygous for the trait. If you have a polled bull and are not sure if he will breed true for polledness, a test mating can be done to

Table 2: Mating a polled bull with the recessive gene with three types of cows

Sire x Dam	Genetic types	Phenotype	
		Male	Female
Ppss (polled) x PpSs(polled)	PPSs; PPss	3 scurred	0 scurred
PpSs; Ppss		3 polled	6 polled
PPSs; Ppss		2 horned	2 horned
Ppss; ppss			
Ppss x PpSS (scurred)	PPSs; PPss	6 scurred	0 scurred
PpSs; PpSs		0 polled	6 polled
PpSs; PpSs		2 horned	2 horned
PpSs; ppSs			
Ppss x ppss(horned)	Ppss; Ppss	0 scurred	0 scurred
Ppss; Ppss		4 polled	4 polled
ppss; ppss		4 horned	4 horned
ppss ; ppss			

detect the recessive gene. A test cross will involve crossing of a Polled bull (polled on phenotype) with at least 10 cows, preferably polled and without scurs. If the bull is a carrier there will be offspring with horns. Test crossings are however time-consuming and costly. In table 2 the results of mating a polled bull with the recessive gene with three types of cows are illustrated.

Alternative for the future

Molecular technology and mapping of the Bovine genome have made it possible to study genes associated with several traits in livestock. The use of DNA-markers (micro satellites) have led to the localization of the polled locus to chromosome one (BTA1), bringing us closer to potentially distinguishing between the homo- and heterozygous polled animal. A panel of eight markers has been tested in Charolais (Schmutz et al. 1995) and Pinzgauer cattle (Brenneman et al. 1996; Harlizius et al. 1997) and linkage was shown with the polled trait. In a South African study with Bonsmara cattle, linkage was also found with three of these markers in three different Bonsmara families (Schmulain, 2005). The development of a marker test would therefore be the ultimate to apply for certain identification of a polled animal in the herd.

Conclusion

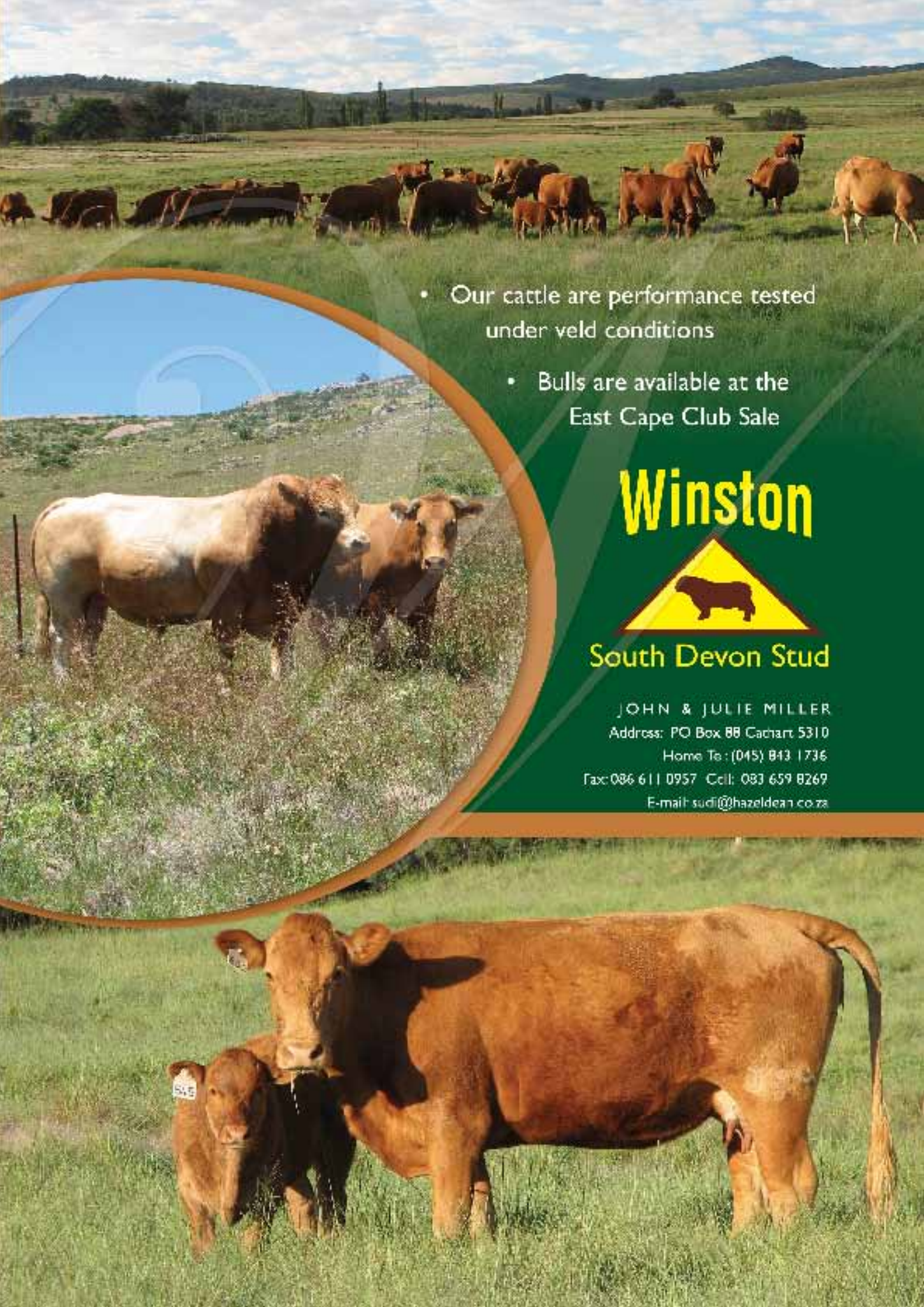
Despite a prejudice against polled beef bulls associated with lower fertility and reproductive capacity, several studies have been conducted over the years and there is no large-scale evidence for lower performance in polled cattle (Goonewardene et al. 1999).

The breeding of polled cattle is therefore a permanent dehorning strategy and could be a priority when planning for the next breeding season.

References

- Brenneman, R.A., Davis, S.K., Sanders, J.O., Burns, T.C., Wheeler, J.W., Turner, J.W, Taylor, J.F., 1996. The Polled Locus Maps to BTA1 in a *Bos indicus* x *bos taurus* Cross. *J. of Hered.* 87; 156-161.
- Harlizius, B., Tammen, I., Eichler, K., Eggen, A., Hetzel, D. J. S., 1997. New Markers on Bovine Chromosome 1 are Closely Linked to the Polled Gene in Simmental and Pinzgauer Cattle. *Mam. Gen.* 8, 255-257.
- Georges, M., Drinkwater, R., King, T., Mishra, A., Moore, S.S., Nielsen, D., Sargeant, I.S., Sorensen, A., Steel, M.R., Zhao, X., Womack, J.E., Hetzel, J. M., 1993. Microsatellite mapping of a gene affecting horn development in *Bos taurus*. *Nature Gen.* 4, 206-210
- Goonewardene, L. A., Pang, H., Berg, R.T., Price, M.A., 1999a. A Comparison of reproductive and growth traits of horned and polled cattle in three synthetic beef lines. *Can.J. of Anim. Sci.* 79, 123-127.
- Schmutz, S. M., Marquess, F. L. S., Berryere, T. G., Moker, J. S., 1995. DNA Marker-Assisted Selection of the Polled Condition in Charolais Cattle. *Mam. Gen.* 6, 710-713.

- Our cattle are performance tested under veld conditions
- Bulls are available at the East Cape Club Sale

Winston

South Devon Stud

JOHN & JULIE MILLER

Address: PO Box 88 Cacadu 5310

Home Tel: (045) 843 1736

Fax: 086 611 0957 Cell: 083 659 8269

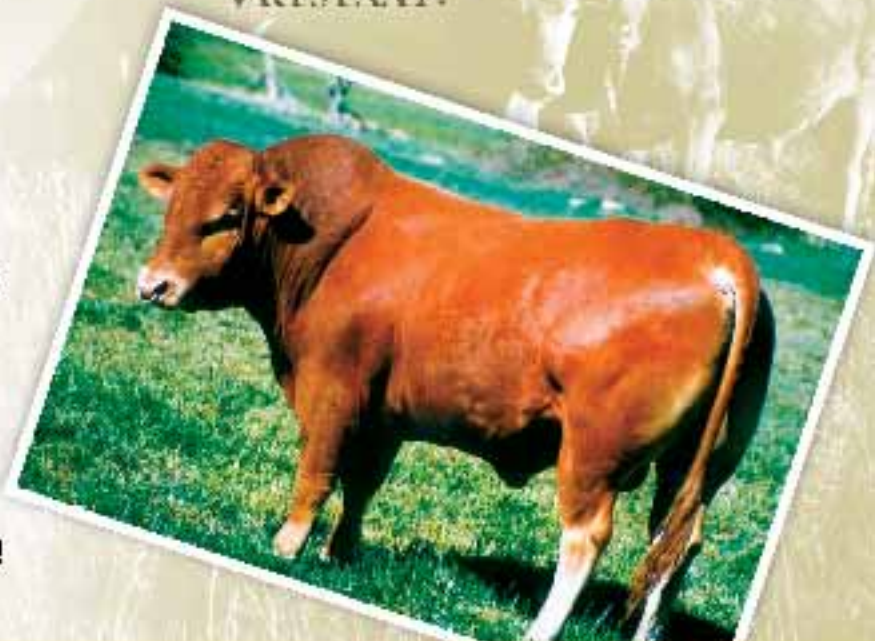
E-mail: sudi@hazeldean.co.za

MAGPELA

SOUTH DEVONS

- Om die stoet te verbeter is later diere aangekoop vanaf: Wilna van Beek - Batavier, Luther & Marie Wessels - Kransfontein, Casper Claasen - Khoela en Dr. Johan Kahts, Viljoenskroon.
- Bulle van Ian Turnbull en John Miller word gebruik
- Daar word gestreef na vleisproduksie, gehardheid, vrugbaarheid, genoeg maar nie te veel melk, met 'n mooi uier.
- Bulle met hoë vrugbaarheid word in die stoet gebruik
- Die stoet het aanvanklik ontstaan om bulle vir eie gebruik op Afrikaner koeie te voorsien
- Die stoet het gegroei, so as u tien of meer bulle, verse en koeie in die kraal wil hê om van te kies, kom na Magpela!

BEDERF USELF EN BESOEK
EEN VAN DIE MOOISTE
STOETPLASE WEGGESTEEK
IN DIE NOORD-OOS
VRYSTAAT.

ADVOKAAT CK VAN NIEKERK • Tel: 058 825 0063 • Faks: 058 825 0064 • Sel: 083 702 3783

• Privaatsak X830 Harrismith 9880

Waarom 'n geregistreerde bul?

Dr Pierre van Rooyen, S A Stamboek

**Die vraag word dikwels in 'n spesifieke
omgewing gevra:**

Waarom is party beesboere suksesvol en ander nie?

Daar is uiteraard verskeie geldige redes wat aangevoer kan word vir die verskille in winsgewendheid van verskillende ondernemings, maar tog - in dieselfde omgewing en in ag genome sekere geldige veranderlikes, kry jy tog dat een boer meer suksesvol is as die volgende.

Daar kan verder gevra word:

Waarom verskil kalwers in dieselfde boerdery en in dieselfde seisoen, se speengewigte byvoorbeeld?

Dit alles is grotendeels omdat diere geneties van mekaar verskil t.o.v. verskillende eienskappe. Diere se inherente genetiese vermoë t.o.v. meeste van die ekonomies belangrike eienskappe, soos byvoorbeeld groei tot op speen, word vasgelê by konsep-sie soos wat hul ouers t.o.v. hierdie eienskappe geneties verskil en die nageslag dit dus so verskillend ontvang.

Meeste van hierdie verskille is slegs waarneembaar nadat hulle gemeet is.

Indien gemeet, kan dieselfde eienskap by verskillende diere onder dieselfde toestande, vergelyk

word en kan 'n rangorde verkry word nadat sekere voorwaardes nagekom is.

Hierdie eienskappe kan oorgedra word na die volgende generasie, want in die vleisbeesbedryf is ons gelukkig dat die meeste van die eienskappe wat ons kan meet, medium tot hoog oorerfbaar is.

As jy egter nie meet nie, sal jy nie weet watter diere beter is as die ander nie! Onder sulke omstandighede kan jy dus nie jou meerderwaardige diere identifiseer om mee verder te teel nie, en kan die produksiepotensiaal van jou kudde nie verbeter nie. Geneties stagneer jou kudde dus!

Hierdie is 'n werklikheid! Hierdie stelling mag deur sommige produsente as holrug gery beskou word en het hulle dit al talle kere gehoor. Dit mag so wees, maar die ironie is dat in die praktyk, veral in ons kommersiële bedryf, lyk dit nie altyd of produsente bewus is van hierdie basiese teelt-beginsels nie. Kyk maar na die kwaliteit van teelbulle wat dikwels tussen koeie gesien word!!

In Tabel 1 word produksieverskille aangedui tussen drie groeperings produsente. Hoewel hierdie ou syfers is, dui dit 'n tendens aan wat steeds geld.

Tabel 1: Produksie-verskille tussen drie groeperings vleisbeesprodusente (LNR-DVI : Tapson, D.R., 1990)

	Kom-munaal	Kom-mersieel	Aan-geteken
Gemiddelde kalf persentasie	40%	65%	85%
Voorspeen mortaliteit	50%	4%	2%
Na-speen mortaliteit	15%	2%	2%
Kalwers gespeen / jaar	5	16	21
Kalwers beskikbaar om te verkoop (na vervanging)	2	15	20
Gemiddelde gewig	150	180	205
Prys / kg.	R3.50	R8.00	R8.25
Potensiële geldwaarde	R1 050	R21 600	R33 825
Potensiële maandelikse inkomste	R 88	R 1 800	R 2 818

Voorbeeld met 'n kuddegrootte van 25 vroulike teeldiere.

Vroeër het ons die verskille in produksiemetings in indekse uitgedruk. Dit is egter gebaseer op binne-kudde vergelykings en omgewingsinvloede speel hier 'n groot rol.

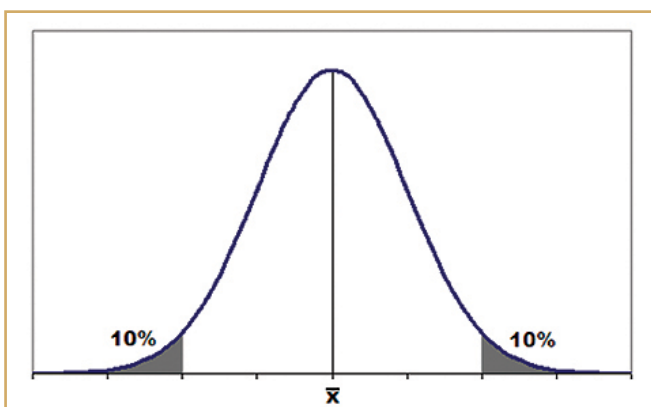
Tans word verskille tussen diere vir die verskillende eienskappe met BLUP-teeltwaardes uitgedruk.

BLUP dui die genetiese waarde van die eienskappe aan. Omgewing is dus uitgeskakel en nou kan die waardes oor kuddes heen binne dieselfde ras en selfs internasionaal, vergelyk word.

'n Ware genetiese rangorde kan nou bepaal word en die seleksiewaarde hiervan is dus vanselfsprekend.

Hierdie rangorde vir 'n spesifieke eienskap kan grafies voorgestel word ('n normaal-verspreiding) soos in Figuur 1. Die eienskappe soos in Tabel 2 aangedui, toon duidelik die verskil in die waarde tussen 'n goeie en swak bul aan en kan ook voorgestel word soos in Figuur 1.

Figuur 1:

Die beter diere kom uit die boonste 10% vir 'n spesifieke eienskap en andersom.

Tabel 2: Watter waarde in 'n goeie bul?

Eienskap	Boonste 10%	Onderste 10%	Verskil
Kalf tempo	44	1	43 kalwers/100_
Skrotum	15.1	- 5.9	21 mm
Geboorte Direk	- 2.03	2.84	4.87 kg
Geboorte Maternaal	- 0.90	0.65	1.55 kg
Speen Direk	14.3	- 1.1	15.4 kg
Speen Maternaal	3.6	- 2.9	6.5 kg
Jaar	17.3	- 1.8	19.1 kg
18 Maande	24.0	- 6.1	30.1 kg
G D T	103	- 19	122 g
Voeromsetting	- 146	123	269 g/kg
Hoogte	17	- 12	29 mm
Lengte	4	- 6	10 mm

Wanneer na al hierdie dinge gekyk word, is dit duidelik wat die effek van die bydrae van 'n kuddebul tot die genetiese produksievermoë van 'n kudde is.

Voorbeeld van BLUP speengewig - verskil tussen twee bulle:

Bul 1: +14.3kg direk & +3.6kg maternaal

Bul 2: -1.1kg direk & -2.9kg maternaal

Verskil = 15.4kg direk & 6.5kg maternaal

Paar met koeie van dieselfde genetiese potensiaal = 7.7kg ekstra speengewig vanaf

Bul 1 se kalwers ($7.7 \times 30 \times 4 \times R10.00$ = R9 240)

Bul 1 se dogters speen ekstra 3.25kg + 3.85kg in vgl met Bul 2

($7.1 \times 15 \times 4 \times R10.00$ = R4 260)

Daar kan dus R13 500 MEER betaal word vir Bul 1 indien in 4 dekseisoene (op 30 koeie) gebruik.

BLUP : Kalf tempo voorbeeld:

Bul 3: BTW = 44 kalwers per 100 dogters

Bul 4: BTW = 1 kalf per 100 dogters

(BTW = Beraamde Teelwaarde)

Verskil 43 kalwers.

Gepaar met koeie van dieselfde genetiese potensiaal - > 21 ekstra kalwers vanaf 100 dogters in 5 jaar.

EKSTRA inkomste vanaf Bul 3 (indien speengewig 200kg is) :
 $(21 \times 200 \times R10.00) = R42\ 000$

BLUP : Voerkraal doeltreffendheid

Bul 5: BTW = - 146 g/kg vir VOD (voeromsetting doeltreffendheid)

Bul 6: BTW = + 123 g/kg vir VOD

'n Verskil in genetiese potensiaal van 269 gram voer benodig per kilogram lewende gewigstoename. Helfde van die verskil word aan die nageslag oorgedra (gepaar met koeie met soortgelyke genetiese potensiaal).

Indien 60 oskalwers van elke bul 150kg/kalf neem in die voerkraal, benodig bul 6 se nageslag
 $[(269/2) \times 150 \times 60] / 1000 = 1\ 210\text{kg MEER voer.}$
 (Dr Japie van der Westhuizen : LNR-DVI)

Die belangrikheid van 'n meerderwaardige kuddebul kan dus nie oorbeklemtoon word nie - veral

as in ag geneem word dat die bul se bydrae 50% van die genetiese samestelling van al sy nageslag in 'n kudde uitmaak per seisoen, teenoor 'n koeie se 50% tot slegs haar enkel kalf.

Dit is dus duidelik dat 'n boer wat erns wil maak met sy beesboerdery en regtig wil vorder en geld maak, nie sommer net enige bul kan gebruik nie.

- Die eienskappe hierbo genoem is oorerflik en dit is bewys dat diere verskil ten opsigte van hierdie eienskappe.
- Die dilemma is ongelukkig dat hierdie genetiese produksieverskille nie noodwendig met die oog waarneembaar is nie!
- Jy weet dit slegs as jy meet en evalueer.
- Daar was 'n tyd wat diere geregistreer is of "stoet" status gekry het, bloot op grond van die feit dat die dier 'n Stamboom het.

Daardie tyd is lankal verby. In die moderne konteks word vereis dat 'n dier bewese meerderwaardigheid moet hê. Bewese meerderwaardigheid ten opsigte van sy afkoms (m.a.w. sy stamboom moet wys dat ook sy voorouers meerderwaardig was ten opsigte van produksie en reproduksie), asook eie meerderwaardige produksievermoë.

Dis die waarde van meting en dus BLUP-teeltwaardes wat daaruit voortvloei.

Dit is egter netso belangrik dat, tesame met die meetbare evaluasie van die genetiese produksie-

potensiaal van die dier, 'n stoetdier ook visueel evalueer moet word om te verseker dat die dier eerstens voldoen aan erkende funksionele doeltreffendheid-standaarde en tweedens voldoen aan die minimum rasstandaarde van die spesifieke ras wat juis daardie ras uniek maak.

- Dit is gewoonlik die stoetteler in die vleisbees-bedryf wat meet. En dit is reg so ook - vir die toegewyde kommersiële boer is sy prioriteit om 'n hoogs vrugbare aangepaste koeikudde te hê. Hy hou dus hoofsaaklik rekord van die reproduksie van sy koeie en speengewigte van hul kalwers.
- Hy maak dus staat op die bulle wat hy gebruik om verbetering in groeivermoë, reproduksie en bouwvorm, ens. in sy kudde in te bring.
- Onthou - 'n bul wat mooi "lyk" is nie noodwendig geneties meerderwaardig nie.
- Dit is ongelukkig so dat kruisgeteelde bulle dikwels baie goed lyk. Dit is egter misleidend, want hierdie voorkoms is hoofsaaklik weens heterose (basterkrag) waarvan baie min oordraagbaar is op sy nageslag. Basterkrag het hom goed laat presteer en lyk, maar is nie in sy gene vasgelê vir oordraging na sy nageslag nie. By die raseg-te bul intedeel wat die produk van generasies se doelgerigte seleksie vir spesifieke produksie-eenskappe en prestasie is, is hierdie hoër waardes vasgelê in sy gene en is dit dus oordraagbaar na sy nageslag.

Vra maar om na die totale nageslag van so 'n kruisgeteelde "superbul" te kyk en u sal moontlik 'n paar goeie uitskieters sien, maar met 'n stert van onder gemiddelde kalwers - 'n somtotaal van agtruiteling dus.

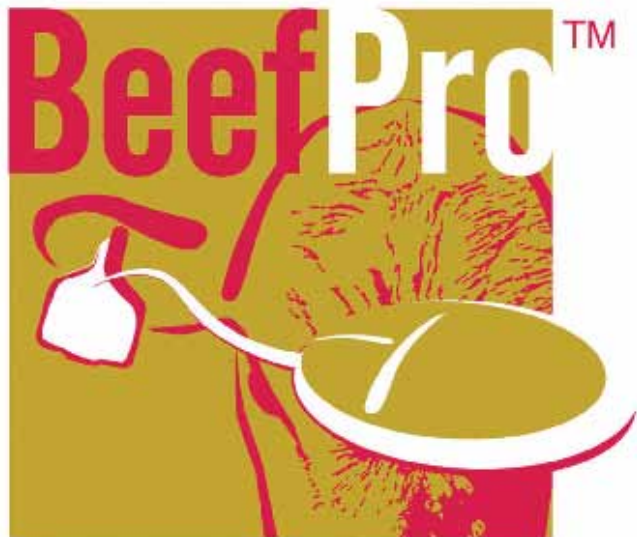
- Moet dus nooit 'n bul koop wat nie bewese

suiwer geteel en getoets is vir produksie-eenskappe nie! Sonder hierdie inligting dobbel die produsent met sy oes!

- Dit is die stoetteler se verantwoordelikheid om hierdie diere aan die bedryf beskikbaar te stel. Die kommersiële produsent moet homself die guns doen om van hierdie bewese meerderwaardige genetiese materiaal te bekom.
- Dit kos egter vir die stoetteler geld om sy diere te registreer en te meet en evalueer. Die produsent moet dus bereid wees om meer vir so 'n bul te betaal.
- Moenie vir 'n paar duisend rand 'n goedkoper bul koop wat regtig net 'n "mogge troffe" situasie bied en baie duisende rande verloor deur swakke kalwers te verkry nie. 'n Paar kilogram verskil per kalf oor 'n hele speenkalf-oes, kan duisende rande beloop. Die voorbeelde getoon bewys dit!

Hierdie bewese meerderwaardige teeltmateriaal kan bekom word by telers van amptelik geregistreerde en prestasiegetoetste diere. 'n Stoetbul wat deur die betrokke Telers-genootskap goedgekeur is en op 'n veiling onder beskerming van die Genootskap aangebied word, verminder die risiko met teling betekenisvol. Te midde van al die onsekerhede en risiko's waaraan 'n boer in elk geval blootgestel is, is dit onverantwoordelik van 'n produsent om nie van die geleentheid wat Telersgenootskappe bied gebruik maak om minstens die risiko van die gebruik van 'n minderwaardige bul, so ver moontlik uit te skakel nie.

Professional Beef Management Software Professionele Vleisbeesbestuur Sagteware

MOST IMPORTANT FEATURES

- Comprehensive herd management programme
- Developed by ARC
- Can be used independently as beef herd management software
- Stud and commercial herds - equally suitable for both
- MS Windows operating system
- Afrikaans and English language options
- The only beef management software with performance data processing according to ARC's Beef Cattle Improvement Scheme
- Electronic transfer of animal weights from electronic scales*
- Electronic data transfer & downloading to/from ARC and Studbook
- Calculate inbreeding coefficients for possible matings
- Data exchange with Genus 2000
- User friendly - standard & user-defined data look up & input screens and reports

BeefPro - Your profit partner

- Powerful search, sort and selection functions
- Management diary
- The only beef management programme that stores both official (INTERGIS) and BeefPro calculated indexes, etc.
- Extensive data checking and error tracing functions
- Animal photos general notes and can be saved and displayed with animal record
- Stock registers for medicines, vaccines and semen
- The only beef management software with country wide user support and marketing via ARC officials and private agents
- Program and updates available on internet www.beefpro.net
- Continued user-driven development and upgrading

PRICE

The normal selling price for BeefPro is R3 500 (including VAT).

Members of breeders' societies endorsing BeefPro qualifies for a special discount on the normal selling price. For more information, contact Mr. Leslie Bergh (see contact details below) or your breeders' society.

The special price includes:

- Free data transfer of your herd(s) animals from INTERGIS and/or certain farm software;
- Free upgrades for the 1st year
- Free* telephonic user-support for the 1st year
- Free user manual.

LICENCE FEE (compulsory)

Includes all upgrades and free* telephonic user-support.

R500 licence fee per programme per year.

PROJECT LEADER:				
OFFICE	NAME	TELEPHONE	CELL	EMAIL
Irene	Leslie Bergh	012 672 9145	082 801 2026	leslie@arc.agric.za
AGENTS:				
Bloemfontein	Bernard Burger	051 447 5629	082 965 7603	bburger@arc.agric.za
Bloemfontein	Herman Labuschagne	051 861 1192	082 495 9764	herman@studbook.co.za
Cedara	Colin Moore	033 355 9186	082 579 4168	moorec@arc.agric.za
Irene	Johan de Jager	012 672 9054	083 305 1042	jjager@arc.agric.za
Irene	Leon de Lange	012 672 9326	082 292 2273	ldelange@arc.agric.za
Port Elizabeth	Sakkie van der Merwe	041 486 1760	082 537 1487	sakkie@arc.agric.za
Stellenbosch	Tinus Viljoen	021 809 3327	072 470 8386	viljoent@arc.agric.za
Vryburg	Dolf Cloete	053 927 4333	082 660 3266	dcloete@arc.agric.za

MORE INFORMATION

Web site: www.beefpro.net

Die South Devon Cattle Breeders' Society endorses BeefPro.

Vir navrae kontak:

Ters Pretorius

Posbus 294, Heilbron 9650

Tel: 058 852 2742 of 058 852 3700 | Sel: 083 442 0695

Telwiedré Fase D Bulkos

Die oumense het gesê: Hoe meer hout jy in 'n koolstoof gooi, hoe warmer en lekkerder brand hy. Dit mag so wees, maar wanneer jy bulle (veral teel- of stoetbulle) in 'n Fase D toets het of vir skoue en veilings voorberei, is dit die verkeerdste ding om te doen.

Hoe meer energie jy in 'n rantsoen insluit, hoe "warmer" word die rantsoen. Hoe "warmer" die rantsoen, hoe nader beweeg jy aan die grens van 'n aantal newe-effekte wat die direkte gevolg is van 'n rantsoen wat nie gebalanseer is vir die afronding van teelbulle nie. Newe-effekte sluit in lammenities, asidose of enige ander metaboliese steurnis in die rumen wat die diere negatief kan beïnvloed. Die uitgroei van kloue kan ook plaasvind en die oortollige aanpak van vet op strategiese plekke soos bv. in en om die skrotum wat negatief vir vrugbaarheid is, asook rondom die stertwortel wat onnet vertoon, is maar net enkele voorbeelde. Al hierdie dinge kan plaasvind net omdat daar nie oordeelkundig na die voedingsbehoeftes van 'n toekomstige stoetbul gekyk is nie.

Op 'n jong ouderdom is die behoefte na proteïene heelwat meer as die van energie. Dit is proteïene wat vleisdeponering bevorder. Dit is proteïene wat die bespierde bul tot sy reg laat kom (ja, jy gaan nie van 'n donkie 'n resiesperd maak nie). Teeldiere kan nie dieselfde as voerkraaldië behandel word nie! Dit gaan nie oor die GDT wat so hoog as moontlik moet wees nie! Daar is mos 'n indeks om diere met mekaar te vergelyk!?

Dit is belangrik om te sorg dat daar genoeg verbyvloei proteïene is. Verbyvloei proteïene is slegs afkomstig van natuurlike bronne en laasgenoemde is altyd duurder as wat NPN bronne is.

In 'n Fase D toets word daar nooit gedurende die toets aan die rantsoen se formulering getorring nie, aangesien dit die toets kan beïnvloed. Wanneer bulle vir veilings of skoue afgerond word, is dit belangrik dat daar vroeg genoeg met die afronding begin word. Begin met 'n goeie proteïen rantsoen en ± 6 weke voor piek tyd kan oorgegaan word na 'n afrondings fase met goeie olie-inhoud in die rantsoen om vel en haar te bevoordeel. Wat baie belangrik is, is om ook weer vroegtydig af te plat, sodat diere vanaf hulle hoë energie dieët gewoonlik gemaak kan word aan hulle veld omstandighede.

'n Geskenk is so mooi soos die pakkie waarin dit toegedraai is. Om 'n bul korrek vir 'n skou of veiling voor te berei is dus 'n kunst en vergoed "stockmanship".

Groete

Ters Pretorius

Bellary

South Devons

Dan & Albert Kriek

Tel/Faks: 053 881 0445 | Sel: 082 944 0566 | Posbus 86 Tweeling 9820

*"Harde bulle uit die
Noord-Oos Vrystaat"*

*Die ras wat die toets
van die tyd deurstaan het*

ANDIRO

Home of quality unpampered South Devons

Ian & Sharon Turnbull

PO Box 134 Barkly East 9786

Tel: 045 974 9207

E-mail: ianshar@telkomsa.net

BKBLouwid

lewendehawe • veilings • eiendomme

***'n Reuse pêrel in
jou bemarkingskroon***

Kontak 'n BKBLouwid persoon naby jou vir die beste diens in die lewendehawe en verwante bedryf.

- Spesiale plaasveilings, • Bul- en Ramveilings,
 - Klubveilings, • Staak boerdery veilings,
 - Eiendomsveilings, • Vastepuntveilings,
 - Melkveilings, • Uit-die-hand transaksies,
- Speenkalf- en Speenlam verhandeling en vele meer is vir ons by BKBLouwid net 'n plesier om te doen! Want ons het kontak regoor S.A!

(Meer as wat enige ander afslaersbesigheid op kan roem)

BKBLouwid: Die grootste lewendehawe bemarkingsorganisasie in S.A... op jou drumpel

Noord Streek hoofkantoor, Frankfort: Tel. (058) 813 1071